

Informatie

Opleiding/training Tastzintuiglijke Beeldende Therapie (TBT) en Inhoud Introductie workshops

De opleiding Tastzintuiglijke Beeldende Therapie (TBT) is als **scholing** opgezet naast de sinds 1988 binnen ProTacte gegeven Opleiding Haptonomiek. De opleiding TBT is bedoeld voor vaktherapeuten/beeldend die zich willen verdiepen in het haptische/tastzintuiglijke aspect van beeldende therapie en voor professionals die beeldende werkvormen inzetten in hun coachings- of hulpverleningspraktijk, in therapie sessies of in het onderwijs. Het tastzintuiglijk werken gaat uit van de *practice based* werkzame factoren die affectief en effectief positief uitwerken. Het gaat hierbij om een eclectische benadering. Dat wil zeggen dat we gebruik maken van diverse werkvormen en benaderingen. Leidende methoden zijn het zogeheten Geleid tekenen (*Geführtes Zeichnen; Guided Drawing*), Tastzintuiglijk werken met klei en **Haptonomiek**. Het *Expressive Therapies Continuum* van Lisa Hinz wordt ingezet om de uitgangspunten van de TBT benadering te verduidelijken.

De opleiding biedt een zowel praktisch als theoretisch ingevuld introductieprogramma(1) in een vijftal los te volgen eendaagse TBT-workshops. Aansluitend het eerste (2)TBT-Basisjaar (zeven dagen) en in het tweede jaar volgt(3) de TBT-Verdieping, (eveneens zeven dagen). Instroommogelijkheden na drie/vier gevolgde eendaagse TBT-workshops, na de training op Terschelling, dan wel in overleg, afhankelijk van achtergrond en werkervaring. Accreditatie door de SRVB en de NVPA (aangevraagd).

Inhoud en opzet lesprogramma (algemeen)

Bij de Haptonomie(k) gaat het om de wetmatigheden in de tast, waarbij binnen de haptonomische begeleiding gebruik wordt gemaakt van een aantal verifieerbare verschijnselen binnen ons tastgevoel. Haptonomiek = praktische haptonomie. [Vergelijk: pedagogie (= 'de leer') en pedagogiek(='de kunde') (Postma, 2008)]. Uitgangspunt in de TBT is dat in het directe beeldend werken met de tastende handen het aanpassingsvermogen van zowel het functionele als het belevende lichaam wordt aangesproken. Het haptische/tastzintuiglijke aspect van beeldend therapeutisch werken neemt zo een centrale positie in als het gaat om 'werkzame factoren' in de beeldende therapie. Inhoud en doel van deze scholing zijn erop gericht dat de deelnemers voldoende ervaring en kennis opdoen om zelf de tastzintuiglijke beeldende benadering aan/met derden te (laten) ervaren. Praktijk en theorie gaan in dit kader hand in hand. Er zal aandacht worden besteed aan de theoretische achtergrond van de tastzintuiglijke/haptonomische (TBT) binnen de beeldende therapie, binnen de hulpverlening en coaching en aan de geschiedenis en stromingen binnen de beeldende therapie. Ook de (haptische) houdingsaspecten bij het begeleiden komen aan de orde. Daarom is het aan te bevelen dat de deelnemers 1 of 2 'proef cliënten' hebben om het geleerde in praktische zin, dus ervarend, te oefenen.

In het eerste, TBT-Basisjaar wordt ingegaan op de theoretische onderbouwing van de TBT en krijgt het praktische gedeelte uit de introductiecursus een vervolg. In het tweede jaar vindt Verdieping van het eigen proces plaats en van de toepassing van het tastzintuiglijk werken in de eigen beroepspraktijk. Na het eerste jaar kan gekozen worden voor een 'eigen route' in relatie tot eigen belangstelling, werk etc. Vanuit de

afronding van het basisjaar volgt een voorkeur voor verdieping van een van de aangeboden methodieken binnen de TBT. In de eigen werkpraktijk krijgt de verdieping vorm en in de lesdagen is er ruimte voor casuïstiek en reflectie. Het procesverslag uit het Basisjaar krijgt een vervolg met bijbehorende theoretische onderbouwing. De aangeboden lesstof is verdiepend t.a.v. de onderbouwing van de werkzame factoren binnen de TBT alsook op houdingsaspecten die van belang kunnen zijn.

Inhoud TBT Introductie workshops

TBT en Geleid tekenen; *Geführtes Zeichnen*; *Guided Drawing* 'Mijn hand weet het al': een introductie in theorie en praktijk.

Ochtendprogramma: introductie van het *Geführtes Zeichnen* (Boschloo en Demmers in Schweizer, 2009, Deuser, 1989) en *Guided Drawing* (Elbrecht, 2006, 2018). De door Maria Hippus-Gräfin Dürckheim ontwikkelde methodiek van het *Geführtes Zeichnen* is door Cornelia Elbrecht in 2006 en 2018 verder uitgewerkt. In deze methode staat het tekenen en schilderen met beide handen en het volgen van de innerlijke impuls via de handen centraal. In deze lesdag een (hernieuwde) kennismaking met deze methode zowel vanuit de theoretische achtergrond (ochtend) als vanuit een kennismaking met de methode in de praktijk (middag). Middagprogramma: *Geführtes Zeichnen*,; *Guided Drawing*: een ervaring en reflectie. Een eerste uitwisseling over de mogelijke toepassingen in de eigen praktijk.

Datum: 24/09/2021; kosten 95 euro per dag incl. koffie, thee, soep en materiaal. Van 10.00 - 1700 uur.

TBT en het kinetische en sensorische in het ETC: een tastzintuiglijke basis.

Uitwisseling praktijkervaringen en uitleg programma. *Expressive Therapies Continuum*: een introductie van dit theoretisch concept en de verbinding met een haptische en tastzintuiglijke benadering van beeldende therapie en beeldend werken. In het *Expressive Therapies Continuum* van Lisa Hinz (Hinz 2009) staat het beeldend werken vanuit het kinetische en sensorische beeldend werken aan de basis. In dit theoretisch model /concept komen meerdere beeldende aspecten aan bod: de symbolische, het werken vanuit de waarneming, de affectieve en de cognitieve aspecten tot en met het integreren van die verschillende aspecten. Middagprogramma: waar liggen de eigen voorkeuren en weerstanden binnen het concept van het ETC? Een middag met de handen uit de mouwen en op onderzoek in de Atelier setting naar de eigen manier - in voorkeur en weerstand - van dit werkmodel. Na de pauze bespreken we de mogelijke implicaties voor het eigen proces en de eigen praktijkvoering.

Datum: 22/10/2021; kosten 95 euro per dag incl. koffie, thee, soep en materiaal. Van 10.00 - 1700 uur.

TBT en Haptisch werken met klei .

Ochtendprogramma: Ochtendprogramma: introductie van de *Sensorimotori Art Therapy* (Elbrecht 2013, 2014) en de verbinding met een haptische en tastzintuiglijke benadering van beeldende therapie en beeldend werken. In de *Sensorimotor Art Therapy* van Elbrecht staat de werkingskracht van de handen in *the Clay Field*, in de klei op het kleiveld centraal, en wordt die gekoppeld aan het werken met aan trauma gerelateerde problematiek. Dit concept wordt mede onderbouwd vanuit *neuroscience* en bevat veel beschrijvingen van *haptic perception* ofwel de tastzintuiglijke waarneming in het werken met de handen in de klei. Vanuit de Tastzintuiglijke Beeldende Therapie maken we kennis met het werken vanuit haptische perceptie. Middagprogramma: kennismaking met

de werkvorm en reflectie. In het tweede gedeelte van de middag bespreken we aan de hand van casuïstiek de verschillende toepassingen.

Datum: 19/11 /2021; kosten 95 euro per dag incl. koffie, thee, soep en materiaal. Van 10.00 - 1700 uur.

TBT en 't Tijdloze Uur

't Tijdloze Uur is de titel van het boek van Michiel Czn Dhont; daarin beschrijft hij zijn methodiek, verschillende beeldende werkvormen en toepassingen. Dhont gaat uit van een creatief leer/groeimodel (Vergelijk: Dhont 2000: 112-118; Ledoux 2002: 85 e.v.). De oefeningen zijn gericht op het stimuleren van de integratie van cognitieve, emotionele en sociale intelligentie. Het werken vanuit beweging en intuïtie staat daarbij centraal. Het werken met de spontane letterlijke beweging van het lichaam, met name de handen, sluit in de praktijk goed aan bij wat ik beschrijf als "het weten van de handen" (Hinz 2009). Verschillende oefeningen worden aangeboden en in de middag staan we stil bij de mogelijke toepassingen in de praktijk.

Datum: 11/2/2022; kosten 95 euro per dag incl. koffie, thee, soep en materiaal. Van 10.00 - 1700 uur.

TBT en Haptonomie: een effectieve en affectieve combinatie.

Ochtendprogramma: verkenning van de theoretische onderbouwing van een haptische en tastzintuiglijke benadering van beeldende therapie en beeldend werken. De filosofie van het Lichaam. Middagprogramma: beeldend werken naar de waarneming vanuit een haptische, tastzintuiglijke benadering. In het middagprogramma staat het tekenen en schilderen naar de waarneming centraal in een beeldende uitwerking vanuit verschillende gezichtspunten. De werkvorm komt gedeeltelijk uit de benadering van de Beeldwaarneming (Schweizer 2009) en krijgt aanvullend een haptische variant, waarbij de fenomenen van de tast in persensus en transensus worden toegelicht. Na de pauze staan we stil bij de toepassingen en mogelijkheden in de praktijk.

Datum: 20/5/2022; kosten 95 euro per dag incl. koffie, thee, soep en materiaal. Van 10.00 - 1700 uur.

Accreditatie aangevraagd bij de SRVB en 6 punten per gevolgde workshop.

Docenten: Sita Geerling MATH - Beeldend Therapeut, Gosse A. Postma MA - Haptotherapeut

Voor meer informatie of aanmelding neem contact op met Sita 0622251701